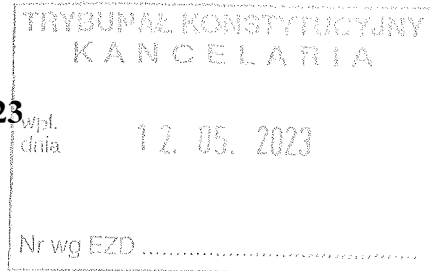

KANCELARIA ADWOKACKA
adw. dr K W

Wrocław, dnia 08 maja 2023 r.

Sygn. akt Ts 67/23

Trybunał Konstytucyjny
al. J. C. Szucha 12A
00 – 918 Warszawa

Skarżący: adwokat dr K W
Kancelaria Adwokacka

PISMO SKARŻĄCEGO - UZUPEŁNIENIE SKARGI KONSTYTUCYJNEJ

Skargą konstytucyjną z dnia 16 marca 2023 r. skarżący wniósł o stwierdzenie niezgodności § 8 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r., poz. 18 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od dnia 2 listopada 2016 r., w zakresie i przez to, że wskazana w nim stawka dla adwokatów ustanowionych pełnomocnikami z urzędu jest niższa (o 1/3) od stawki w tych samych sprawach dla adwokatów ustanowionych pełnomocnikami z wyboru na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.)

- z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

Kierując się wskazaniem i treścią wyroku i uzasadnienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 kwietnia 2023 r., SK 85/22 (OTK ZU A/2023, poz. 41) uprzejmie wnoszę o zbadanie i stwierdzenie w ramach wniesionej skargi konstytucyjnej niezgodności całego § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r., poz. 18 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od dnia 2 listopada 2016 r., w zakresie i przez to, że wskazana w nim stawka dla adwokatów ustanowionych pełnomocnikami z urzędu jest niższa (o 1/3) od stawki w tych samych sprawach dla adwokatów ustanowionych pełnomocnikami z wyboru na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.)

- z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

W przytoczonym wyroku z dnia 19 kwietnia 2023 r., SK 85/22 Trybunał Konstytucyjny wskazał, że w art. 79 Konstytucji ustrojodawca wprowadził węższy model skargi konstytucyjnej w tym znaczeniu, że jej przedmiotem może być wyłącznie akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o konstytucyjnych wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego. Uwzględniając ten konstytucyjny warunek skargi konstytucyjnej, ustawodawca w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK nałożył na skarżącego obowiązek określenia kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego zapadło ostateczne orzeczenie i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niegodności z Konstytucją.

W tym kontekście, jak dalej wskazał Trybunał Konstytucyjny, w sprawie, w związku z którą skarżący wystąpił ze skargą konstytucyjną, podstawą orzeczenia zasądzającego na rzecz skarżącego koszty nieopłaconej pomocy prawnej był – tak jak w sprawie objętej niniejszą skargą konstytucyjną – tylko jeden z punktów zaskarżonego przepisu, a mianowicie pkt 5 § 8 rozporządzenia z 3 października 2016 r. Niemniej Trybunał Konstytucyjny uznał we wskazanym wyroku z dnia 19 kwietnia 2023 r., SK 85/22, że przedmiotem badania zgodności z Konstytucją i zaskarżenia w skardze konstytucyjnej może i powinien być cały § 8 zaskarżonego rozporządzenia. Taki zakres kontroli mieści się w instytucji skargi konstytucyjnej i nie jest zbyt szeroko ujęty. Trybunał wskazał bowiem, że należy uwzględnić, że § 8 rozporządzenia z 3 października 2006 r. stanowi całość normatywną w tym sensie, że ustanawia on regułę sztywnego określenia wysokości opłaty w zależności od wartości przedmiotu sprawy, a poszczególne punkty tego przepisu określają jedynie kolejne progi wartości przedmiotu sprawy, przyporządkowując im opłatę określonej wysokości. Istota zarzutów postawionych w skardze nie dotyczy tego, jak określono wysokość opłaty dla konkretnej wartości przedmiotu sprawy, lecz ogólniej – tego, że przepis ten określa wysokość opłaty za pomoc prawną udzieloną przez radcę prawnego z urzędu na poziomie niższym niż wysokość odpowiadających im opłat dla radców prawnych świadczących pomoc z wyboru (w niniejszej sprawie adwokata z urzędu na podstawie analogicznego dla radców prawnych i adwokatów rozporządzenia z 3 października 2016 r. przewidującego tożsamą treść normatywną).

Biorąc pod uwagę powyższe wskazania Trybunału Konstytucyjnego, wniosek o zbadanie i stwierdzenie niezgodności nie tylko § 8 pkt 5, lecz całego § 8 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nie stanowi wskazania innego kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego zapadło ostateczne orzeczenie i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niegodności z Konstytucją. Jak wskazał Trybunał § 8 rozporządzenia z 3 października 2006 r. stanowi całość normatywną w tym sensie, że ustanawia on regułę sztywnego określenia wysokości opłaty w zależności od wartości przedmiotu sprawy, a poszczególne punkty tego przepisu określają jedynie kolejne progi wartości przedmiotu sprawy, przyporządkowując im opłatę określonej wysokości, zaś istota zarzutów postawionych w skardze dotyczy tego, że przepis ten określa wysokość opłaty za pomoc prawną udzieloną przez adwokata z urzędu na poziomie niższym niż wysokość odpowiadających im opłat dla adwokatów świadczących pomoc z wyboru. W tym świetle, uczynienie podstawą badania i stwierdzenia niezgodności nie tylko § 8 pkt 5, lecz całego § 8 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r. jest w pełni uzasadnione.

W pozostałym zakresie skarżący podtrzymuje w całości wskazane wzorce kontroli w postaci art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także przytoczoną w skardze i zachowującą

w pełni aktualność argumentację, w tym w szczególności dotyczącą wskazania, które konstytucyjne wolności i prawa skarżącego, i w jaki sposób zostały naruszone oraz uzasadniające zarzuty niezgodności kwestionowanego przepisu z konstytucyjnymi wolnościami i prawami skarżącego w zakresie wskazanych wzorców konstytucyjnych.

Z ostrożności wskazuję, że niniejsze pismo dotyczące skargi i wniosek o zbadanie i stwierdzenie niezgodności z Konstytucją nie tylko § 8 pkt 5, lecz całego § 8 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r., podobnie jak wniesiona wcześniej skarga konstytucyjna, mieści się w zachowaniu przewidzianego w art. 77 ust. 1 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym 3-miesięcznym terminie do wniesienia skargi i określenia jej treści.

Postanowienie bowiem Sądu Rejonowego _____ we W _____ z lutego 2023 r. sygn. akt _____ o oddaleniu zażalenia na koszty zastępstwa przyznane adwokatowi ustanowionemu z urzędu, które w sposób ostateczny rozstrzygnęło o konstytucyjnych prawach i wolnościach skarżącego zostało doręczone skarżącemu za pośrednictwem Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych w dniu 9 lutego 2023 r. (potwierdzenie odbioru załączone do skargi konstytucyjnej).

Jednocześnie czyniąc zadość wskazaniu treści kwestionowanego przepisu, wskazuję, że § 8 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r. – w poszczególnych przedziałach wartości przedmiotu sprawy cywilnej – następująco określa wysokość opłaty za udzieloną z urzędu przez adwokata pomoc prawną:

„Opłaty wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 500 zł – 60 zł;
- 2) powyżej 500 zł do 1500 zł – 180 zł;
- 3) powyżej 1500 zł do 5000 zł – 600 zł;
- 4) powyżej 5000 zł do 10 000 zł – 1200 zł;
- 5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł – 2400 zł;
- 6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł – 3600 zł;
- 7) powyżej 200 000 zł do 2 000 000 zł – 7200 zł;
- 8) powyżej 2 000 000 zł do 5 000 000 zł – 10 000 zł;
- 9) powyżej 5 000 000 zł – 16 600 zł”.

Jak wskazano w skardze konstytucyjnej, wskazany przepis wykonawczy – bez upoważnienia ustawowego – różnicuje adwokatów w zakresie wynagrodzenia za świadczoną przez nich pomoc prawną w zależności od tego, czy świadczą oni pomoc prawną z urzędu, czy z wyboru. Takie zróżnicowanie narusza prawo do równej dla wszystkich ochrony prawnej praw majątkowych, zasadę równości wobec prawa oraz prawa do równego traktowania przez władze publiczne, a także ogranicza wskazane prawa i wolności konstytucyjne – w rozporządzeniu, a nie ustawie, a nadto przy braku konieczności obniżenia wynagrodzenia adwokatom z urzędu w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób oraz z naruszeniem upoważnienia ustawowego, powodując, iż wynagrodzenie adwokata ustanowionego z urzędu w tej samej sprawie jest z mocy prawa obniżone w stosunku do wynagrodzenia adwokata ustanowionego z wyboru. Dotyczące adwokatów z urzędu opłaty ustanowione w § 8 rozporządzenia z 3 października 2016 r. są bowiem znacznie niższe od odpowiadających im opłat za pomoc prawną świadczoną przez adwokatów z wyboru, określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.), którego § 2 – dotyczący tej samej materii co § 8 rozporządzenia z 3 października 2016 r. – ma następujące brzmienie:

„Stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 500 zł – 90 zł;
- 2) powyżej 500 zł do 1500 zł – 270 zł;
- 3) powyżej 1500 zł do 5000 zł – 900 zł;
- 4) powyżej 5000 zł do 10 000 zł – 1800 zł;
- 5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł – 3600 zł;
- 6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł – 5400 zł;
- 7) powyżej 200 000 zł do 2 000 000 zł – 10 800 zł;
- 8) powyżej 2 000 000 zł do 5 000 000 zł – 15 000 zł;
- 9) powyżej 5 000 000 zł – 25 000 zł”.

Biorąc pod uwagę powyższe, naruszenie praw i wolności w zakresie wskazanych wzorców konstytucyjnych polegało:

- 1) w zakresie art. 64 ust. 2 Konstytucji, na naruszeniu prawa do równej ochrony prawnej praw majątkowych, poprzez uregulowanie prawa do wynagrodzenia i jego wysokości - za tą samą sprawę, tą samą pracę i ten sam nakład pracy dla osób posiadających te same kompetencje zawodowe, na zasadach nierównych, tj. adwokat ustanowiony z urzędu otrzymuje wynagrodzenie w kwocie niższej, a adwokat, który byłby ustanowiony w tej samej sprawie z wyboru, w kwocie wyższej, a tym samym do braku ochrony prawa majątkowego - w postaci prawa do wynagrodzenia za pracę adwokata powołanego z urzędu, który otrzymuje wyłącznie część wynagrodzenia adwokata ustanowionego z wyboru,
- 2) w zakresie związkowego art. 32 ust. 1 Konstytucji, na naruszeniu zasady równości wobec prawa oraz prawa do równego traktowania przez władze publiczne i zróżnicowania traktowania i ochrony osób posiadających – w zakresie prawa do wynagrodzenia – wspólną cechę istotną i znajdujących się w analogicznej (co do istotnych elementów) sytuacji poprzez obniżenie wynagrodzenia adwokatom ustanowionym z urzędu, przez określenie ich stawki wynagrodzenia w wysokości niższej od stawki przewidzianej w tych samych sprawach dla pełnomocników ustanowionych z wyboru,
- 3) w zakresie związkowych art. 31 ust. 3 i 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji – na ograniczeniu wskazanych praw i wolności konstytucyjnych – w rozporządzeniu, a nie ustawie, a nadto przy braku zachodzenia wskazanych w tym przepisie okoliczności, tj. konieczności obniżenia wynagrodzenia adwokatom z urzędu w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób oraz wydaniu zaskarżonych przepisów obniżających wynagrodzenie pełnomocników z urzędu z naruszeniem upoważnienia ustawowego,
- 4) w ramach związkowej zasady demokratycznego państwa prawa wynikającej z art. 2 Konstytucji - niezgodnego z zasadami sprawiedliwości społecznej traktowaniu adwokata ustanowionego z urzędu i przyznaniu wynagrodzenia na poziomie znacznie niższym niż za analogiczną pracę wykonaną przez adwokata na rzecz strony, która ustanowiłaby adwokata z wyboru, co przeczy zasadom sprawiedliwości społecznej.

Mając powyższe na względzie, wniesienie skargi konstytucyjnej z zawartymi w niej oraz w niniejszym piśmie wnioskami oraz zbadanie i stwierdzenie niezgodności z Konstytucją nie tylko § 8 pkt 5, lecz całego § 8 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r. jest uzasadnione.

W załączeniu:

- 1) odpis pisma (x5).

ADWOKAT

JK

W